

PO TAURAGNŲ DANGUM

Tauragnų krašto bendruomenės laikraštis

2017 birželis Nr.98

KVIEČIAME

VISUS! VISUS! VISUS!

Liepos 6 dieną *Tautiška giesmė* bus giedama ant Taurapilio piliakalnio!

PROGRAMA.

19 val. Bėgimas „Tauragno piliakalnis – Taurapilis“ (keliu, palei ežerą; apie 3 km.). Norintys dalyvauti registruojasi iki liepos 3 d. tel. 8 682 81477 (Jūratė), taip pat kultūros namuose arba „Facebook“ paskyroje *Tauragnų bendruomenė*. Visi būsite apdovanoti!

20.00 val. Šventinis susibūrimas ant Taurapilio piliakalnio.

Bėgikų apdovanojimais.

Konkurso „Tauragnų piliakalnių paslaptys“ nugalėtojų apdovanojimais. Dalyvauja VŠĮ Archeologijos centro archeologai.

Dainuojame kartu su UKC Tauragnų ir Saldutiškio skyrių folkloriniais ansambliais. Saldutiškio moterys mokys pinti trispalvę juostą, kurią vėliau perduos pinti mums.

21 val. Giedame Tautiška giesmę. TAUTIŠKOS GIESMĖS šauklys – Tauragnų krašto garbės pilietis aktorius **Alvidas Jauniškis**.

Vakarojimas piliakalnio papėdėje. Lauknešėliai suneštiniai.

Rugpjūčio 11 d. Žolinė Šuminų kaime. Dalyvauja folklorinis ansamblis iš Žemaitijos (Telšių r.).

Rugpjūčio 26 d. Vakariene baltai. Atsisveikinimas su vasara.

Daugiau informacijos bus vėliau, sekite skelbimus ir mūsų internetinį puslapį

(www.tauragnai.eu)

Baigiasi ir birželis. Kiek čia tos vasaros. Regis, tik pats pievų žydėjimas, o, žiūrėk, jau ir blunka spalvos. Ir dienos pamažu trumpėja. Laikraštėlio „redakcija“ dar tik ruošiasi atostogauti. Pagalvojom, dešimt metų neturėjom atostogų, juk laikraštėlį reikėdavo išleisti ir vasarą. O šiais metais nutarėm – atstogausim kaip visi žmonės. Taigi, mielieji skaitytojai, atsisveikinam su jumis galbūt iki rudens. Ir jūsų galvos pailsės, ir mūsų. Galbūt rudeniop visi pasiilgsim mūsų laikraštėlio ir vėl sugrįšim... O dabar džiaukimės vasara, pilna burna valgykim braškes, žemuoges ir kitokias sodo, miškų ir daržo gėrybes, kvėpuokim grynų kaimo oru, žiūrėkim į debesis, svajokim, mylėkim save ir savo artimuosius. Geros Jums visiems vasaros!

Danguolė Trimonienė

Birželio mėnesio jubiliejai. Sveikiname!

*Jūsų vasara, žaliuojanti ir žydinti,
Saulė baudžianti, lietum gaivinanti,
Rudenio kryptim dienas palydinti
Ir kaip visad – viltį sugrąžinanti*

50 metų jubiliejų švenčia **Dalia Jackūnienė** iš Klykių, tauragniškę **Vilma Četrauskienė** ir **Saulius Juodvalkis** iš Grašių;

70 metų sukanka **Aldonai Uršulei Žadaikienei** iš Sirvydžių;

80 metų sukaktį pažymi **Elena Meidutė** iš Klykių ir **Antanas Raščiauskas** iš Vilkablauzdės.

Bronė Juknevičienė Kraštiečių šventė Tauragnuose: graži, prasminga, įdomi!

Per visą salę tiesėsi baltos drobės rietimas – kelias namo („Siauras kelias per laukus veda į senus namus“, – dainavo moterų ansamblis „Gelmė“, vadovė Vilma Valienė), kuris gimusius, gyvenusius Tauragnuose birželio 24 d. pakvietė sugrįžti į gimtinę. Jau ketvirti metai čia vyksta Kraštiečių šventė, kiekvienais metais sulaukianti gausaus būrio tų, kuriems Tauragnai savi, mylimi, artimi. Ir kiekvienais metais stebinanti ir džiuginanti kultūros namų darbuotojų išmone, gebėjimu sukurti išskirtinį renginį ir reginį. Šiais metais šventė tęsėsi net 10 valandų, bet ji neprailgo.

Miestelio centre prie paminklinio akmens Tauragnų įkūrimui paminėti šventės pradžioje buvo iškelta Tauragnų vėliava. Ant kito stiebo jau plazda Lietuvos istorinė vėliava. Seniūnas Alvydas Danauskas, iškėlęs vėliavą, pasveikinęs visus susirinkusius, ištiesė rankas į abi vėliavas: čia Tauragnai, čia Lietuva. Gražu ir prasminga. Nuklysiu nuo šventės temos – gal kada nors ne tik vėliavos puoš miestelio centrą, jis bus

Seniūnijos vėliavą iškėlė seniūnas Alvydas Danauskas

sutvarkytas taip, kad džiugins pravažiuojančius, o savi gyventojai galės didžiuotis, kad čia gyvena. O kol kas tik medis pasipuošė trispalviais paukščiukais, kurių net 100 užkabino šventės svečiai ir dalyviai.

„Tegul visi keliai namo...“

Nuo 2005 metų labiausiai Tauragnams nusipelnusiems žmonėms Kraštiečių šventės metu suteikiamas Tauragnų krašto garbės piliečio vardas. Keturioliktuju garbės piliečiu tapo Tauragnų bendruomenės pirmininkė ir UKC Tauragnų skyriaus kultūrinių renginių organizatorė Danguolė Trimonienė. Vardas jai suteiktas už aktyvią ir reikšmingą kūrybinę bei kultūrinę veiklą, bendruomeniškumo ugdymą, etninės kultūros puoselėjimą. Sakydama padėkos kalbą, D. Trimonienė kalbėjo, kad ji – turbūt pirmas garbės pilietis, kuris vardą gavo ne vien už asmeninį indėlį. Ji dėkojo tiems, kurie 11 metų (tiek metų D. Trimonienė vadovauja bendruomenei) dirbo kartu. Taigi vardą, sakė ji, – simboliškai gavo visi, kurie dirbo ir dirba bendruomenės labui.

Seimo narys Edmundas Pupinis džiaugėsi, kad tauragniška neatsisako tradicijos pabūti kartu, jis pats kiekvienais metais pamato vis ką nors nauja, o Tauragnų žmonės yra pavyzdys, kad tik iš meilės atsiranda visi geri darbai. Bendruomenės narius pradžiugino E. Pupinio kvietimas rudenį apsilankyti Seimo rūmuose.

Utenos rajono savivaldybės mero patarėjas Gintautas Petravičius pasakė, kad jį ypač maloniai nuteikė takelis, vedantis namo. Visada malonu, kai susirenka daug žmonių, o Tauragnuose jų visada daug. Jei žmonės čia atvažiuoja, vadinasi, „jūs verti to“, – pabrėžė G. Petravičius ir palinkėjo „nešti aukštai iškėlus Tauragnų vėliavą“.

Tauragnų krašto garbės pilietis Algimantas Čaplinskas pirmiausia pasveikino Danguolę Trimonienę, pasidžiaugė jos darbu bendruomenės labui, padėkojo už kvietimą į šventę, nes jam „labai gera būti Tauragnuose ir gera visus matyti“.

Kraštietis, kilęs iš Vyžių kaimo, profesorius Stasys Šinkūnas (apie jį D. Trimonienė rašė laikraščio „Po Tauragnų dangum“ sausio ir vasario mėn. numeriuose) labai nuoširdžiai pasveikino visus susirinkusius ir naująją garbės pilietę. Labai tiko jo padeklamuotas eilėraštis apie šulinį. Nors jau buvo išspausdintas straipsnyje, bet negaliu dar kartą nepriminti nors kelių eilučių:

Šuliny, atlaisk, kad mes toli,
Kad kitur jau vaikšta mūsų pėdas
Geriam undeny kitam šulny,
Gal dėl ta ir visas mūsų bėdas.

Alvydo Jauniškio, aktorius, Tauragnų krašto garbės piliečio, kalba kiekvieną kartą sukelia juoko ir plojimų audrą, nes jis kalba tai, kas jį džiugina ar liūdina. Džiugina – gimtinė ir jos žmonės, liūdina – šiandienos Lietuvos gyvenimo realijos. Nerašysiu apie liūdinančius dalykus, nes apie Tauragnus A. Jauniškis kalbėjo taip gražiai, jog nesinori to užgožti nemaloniais dalykais. „Kai parvažiuoji Tauragnuos, kai sustinki tauragniškius, atrodo, kalbėtum valundų, dvi, tris, kalbėtum sutkų, mėnasi, metus – ir neatskalbėtum. Kų pastatę, kų nugriovę, kų išrovę, kų pasadiną. Nieko nenugriovė – reiškia Tauragnai da gyvi. O jei pamatai kuriam lungi, kad naktines užuolaidas užtrauktas ir nežinia, kada jas bus atitrauktas – niekoa, taks gyvenimas. Nėra daugiau tokių linksmų ir pratingų žmonių kaip tauragniškiei. Skaitau „Po Tauragnų

dangum“ – kiek švinčių! A jau Vyšnių žydėjima švinte... Dėl šalta pavasaria ne tik žedų, bet ir pumpurų nebuva. Tai moterys prikarpe žedų ir priklijava! Ir pasišaipe iš vėluojančia pavasaria, ir špygų jam parode!“

Tauragnų krašto garbės piliečiai Algimantas Čaplinskas ir Alvidas Jauniškis

Susirinkusius sveikina Seimo narys Edmundas Pupinis

Prof. Stasys Šinkūnas

Mero patarėjas kraštiečiai Gintautas Petravičius

Šventę tęsė „Moko“ teatro spektaklis Mano akys vis kryo į dekoracijas – aukštai pakabintą stilizuotą obels šaką su obuoliais. Kodėl tokia dekoracija? Nepaklausiau spektaklio režisierės Loretos Juškėnienės, bet, manau, kad ji buvo pritaikyta ir spektaklio, ir Kraštiečių šventės temai. Obuoliai iš vaikystės, iš gimtųjų namų sodo – labai dažnai, kai tenka pravažiuoti pro jau nebegyvenamus namus, matau, kad sodas dar neiškirstas, kad senos obelys vis dar saugo apleistus namus... O spektaklyje „Paskutinis pasimatymas“ tie namai tokie liūdni. Vienam sūnui ten nebeliko vietos, po sodą jis jau gal niekada nevaikščios, o motina ir kitas sūnus – kažin, ar jie ramiai gyvens po tiek viena po kitos atskleistų praeities nuodėmių. Po spektaklio ne vieno žiūrovo akyse žibėjo ašaros – „Moko“ artistai jautriai perteikė tarpukario kaimo kasdienybę ir ne tokias jau retas to laikmečio šeimų istorijas, kai dėl visuomeninės padėties,

žemės – pagrindinio turto – buvo galima ryžtas bet kam.

Vėliau tauragniškiai ir svečiai turėjo galimybę pamatyti tokią programą, kuri abejingų nepaliko nė vieno. Vienas žiūrovas pusiau rimtai, pusiau juokais sakė, kad kelis kartus išėjo pasitikrinti, ar tikrai Tauragnuose esąs, buvo ir tokių, kurie išėjo, nes tikėjosi ko kito. Tauragnuose pirmą kartą vyko (tikiuosi, kad dar vyks!) džiaz ir teatro festivalis „Tauragnai Jazz milžinai jump“, kurį organizavo VŠĮ *Milžinių kaimelis*. Styginių kvartetas „Art Vio“ (Vilnius) festivalį pavadino „Tauragnai džiazuoja, milžinai šokuoja“. Nedažnai Tauragnuose pamatysi tokio lygio atlikėjus. Styginių kvartetas surengė kelionę laiku po šalis. Skambėjo baroko muzika, Mocartas ir Naujajio „Svajonė“ (tikrasis pavadinimas „Malda“), tango – jį gali groti ir styginiai, džiazas. Labiausiai džiugino, kad visi, kurie buvo salėje, susikaupę klausėsi ir *mokėjo* klausytis. Tomas Petrikis, „Art Vio“ altininkas, labai šiltai atsiliepė apie klausytojus: „Puiki, puiki publika, miela, šilta, matosi, kad klausosi, kad išsiilgusi tokios muzikos. Gaila, bet dabar viską valdo pinigai, nežinau, kur jie užstringa, bet jie nepasiekia mažų miestelių. Mūsų muzika yra iš širdies į širdį, nėra taip, kad atlikėjas atlieka savo darbą, o publika atskirai sau klausosi, ir jai patinka ar nepatinka. Mes ieškom ryšio su žiūrovu“.

Spektaklį „Reč' glavnovo obvinitelia“ pagal V. Sorokino tekstus parodė GOFF-Company (Sankt Peterburgas-Berlynas). Jų spektaklis jau trečias Tauragnuose. Neįprastos išraiškos priemonės, reikėjo ir tam tikrų žinių, nes spektaklyje buvo minimos rašytojų, dailininkų, filosofų pavardės. Spektaklio režisierius ir atlikėjas Grigorijus Kofmanas sakė, kad reikia įdėmiai žiūrėti – ir viskas bus aišku. Spektaklyje kalbama apie stalinizmo laikus, kai teismo procesai prieš kūrėjus, kurie nešlovino socializmo, buvo labai dažni. Nežinau, ar taip supratau būgnų vaidmenį – jie arba laisvą mintį slopinančios aplinkos simbolis, arba atvirkščiai – balsas, kuris veržiasi, kai norisi išreikti savo panieką stalinistinių teisėjų bukumui.

Unikalus folk-džiazas, post-roko kolektyvas *Port Mone* iš Minsko sužavėjo *meditacine* muzika, ne vienas žiūrovas įsigijo kolektyvo kompaktinę plokštelę. O judesio teatras „Liudi doždia“ iš Sankt

Peterburgo tiesiog prikaustė žiūrovų dėmesį. Kūno kalba jie nesakė žodžių – jie išgyveno paslaptis, atradimus, nuojautas, abejones. Kūną sunku priversti meluoti, jis *laisvas kalbėti* – taip apie savo spektaklį kalba artistai. Tai buvo taip sukrečiančiai stipru! Jaudino ir aktorių pagarba žiūrovui, kiekvienos detalės apgalvojimas ruošiantis išėjimui į sceną (apie tai pasakojo L. Juškėnienė).

Programą užbaigė Voronovo ir Kofmano duetas (Berlynas) – „Son Džon Donn“ pagal Josifą Brodskį. Nelengva klausyti ir suprasti poetinius tekstus, tuo labiau sudėtingą autorių originalo kalba, sekti atlikėjo judesius, išraiškas, kūno kalbą. Įdomu buvo, kaip galima *kitaip* skaityti poeziją.

Visi atlikėjai dovanų gavo duonos kepalėlius, skoningai įrištus į drobę, buvo matyti, kad jiems tai maloni padėka.

Ir pabaigai – ar mes įvertinom, kokį renginį ir reginį turėjom? Tokie (ar kitokie, bet išlaikant lygį) festivaliai gali ir turi vykti Tauragnuose, tapti tradiciniais, sutraukti daug susidomėjusių žiūrovų.

Su pagarba Kraštiečių šventės organizatoriams.

Tvirtai susikibkim už rankų...

Puikiu žvėrienos troškiniu vaišino Tauragnų būrelio medžiotojai su Povilu Gimbučiu priešakyje

P. S. Po Bronės straipsnio dar noriu pridėti keletą minčių. Pirmiausia dar kartą noriu padėkoti visiems, pasveikinusiems mane. Sakoma, savame krašte pranašu nebūsi, tuo smagiau, kad darbas įvertintas būtent Tauragnuose.

Taip pat noriu padėkoti visiems, kurie prisidėjo prie šventės organizavimo. Visų gal ir nežinau, bet turiu ilgą sąrašą moterų, kurios kepė, virė, žodžiu, plušo prie valgių. Taigi nuoširdus ačiū Laimai Danauskienei, Sallijai Deveikienei, Verutei ir Povilui Gimbučiams, Danutei Gimžauskienei, Bronei Juknevičienei, Rimai Juodkienei, Aldonai Kirkienei, Laimutei Lisauskienei, Daliai Pošiūnienei, Ingai Šinkūnienei, Jūratei Šinkūnienei, Nijolei Šuminienei, Giedrei Tubelienei, Audronei Vadišienei, Onai Vaišnorienei, Danutei Valkauskienei, Gražinai Virvytienei, Valdai Žebelienei...

Atskiras ačiū Maleckažemio muzikantams, kurie visus linksmino kiemelyje. Tai Gražina ir Pranas Virvyčiai, Danutė Valkauskienė, Gintautas Lisauskas.

Už finansinę paramą rengiant šventę dėkojame kraštiečiui Algiiui Trinkūnui, mūsų 2016 m. Tauragnų krašto garbės piliečiui. Už paramą apgyvendinant svečius – Krašunos progimnazijos direktoriui Rolandui Gruodinskui.

Danguolė Trimonienė

Dar švenčių tema. Birželio 23 d. kultūros darbuotojos pasveikino Janinas ir Jonus. Jų Tauragnuose yra septyniolika.

Joną Grašį

Joną Šarką

Joną Maniušį

Janiną Studžienę ir kitus

Maleckažemio muzikantai grojo ir dainavo *nuo dūšios*

Susitikus smagu pabendrauti

Danguolė Trimonienė Tradicijos tęsiamos

„Unikaliame krašte – unikalus renginys“, – taip apie mūsų Sekminių ir Pirmosios pradalgės šventę „Pustykim, vyrai, dalgelius“, vykusių birželio pradžioje, rašė „Utenos diena“. Pavykusi renginiu džiaugėmės ir mes.

Jau antrą kartą Klykių kaime organizuota šventė prasidėjo tradiciniu karvučių vainikavimu, nors šios ir nelabai norėjo pasipuošti. Visgi gaspadoriams – Onutei ir Rimantui Šyviams – pavyko uždėti vainikus, o tada karvutės jau mielai „pozavo“ fotografams. Tai ir matote **nuotraukoje**.

Ilgai nelaukę prie darbo stojo 17 šienpjovių iš Tauragnų, Grašių, Maleckažemio, Klykių ir Politiškių kaimų. Štai tie darbštuoliai šienpjoviai: Rimantas Butavičius, seniūnas Alvydas Danauskas, Povilas Gimbutis, Algimantas Jackūnas, Tadas Jackūnas, Alvydas Kairionis, Gintautas Lisauskas, Dalius Malinauskas, Žaimantas Musteikis, Alvydas Narkūnas, Kęstutis Šinkūnas, Rimantas Šyvis, Žymantas Trimonis, Alizas Umbrasas, Rimantas Valys, Gintautas Valkauskas, Edmundas Žebelys. Prie jų prisijungė ir laikraščio „Utenos diena“ redaktorius Vytautas Ridikas.

„Čakšt čakšt, – skambėjo dalgių muzika, o žolynai paklusniai gulė prie pjovėjų kojų.

Vyrams pjauti padėjo skambios dainos apie plieno dalgelį ir pjovėjį, jas sutartinai traukė etnografinio ansamblio moterys, vadovaujamos Vilmos Valienės. Puikią programą su dainomis ir šokiais susirinkusiems parodė Utenos kultūros centro folkloro ansamblis „Davila“ ir vaikų grupė, vadovaujami Dalios Magilienės. Skambiomis melodijomis linksmino kapela „Tauragna“ (vadovė Vilma Valienė).

Padirbėję ir pasilinksminę visi vaišinosi Sekminių kiaušiniene, kurią tradiciškai kepė Vidas Juknevičius, dar šiltais blynais, kurių prikepė (taip pat jau tradiciškai) Bronė Juknevičienė. Klykių gėsdainė Onutė Šyvienė suslėgė skaniausių sūrių, Valda Žebelienė užraugė giros. Buvo ir kitokių gardumynų. Man šventė buvo smagi. Manau, ir visiems, kurie dalyvavo.

Tauragnų bendruomenės projektą „Etninės kultūros ir vietos tradicijų plėtra Tauragnų bendruomenėje“ remia Utenos rajono savivaldybė.

Ir išėjo vyrai į lankas...

Su „Utenos dienos“ redaktoriumi Vytautu Ridiku

Smagiam šokio sukury

Trumpai

Birželio 17 dieną UKC Saldutiškio skyriuje vyko vokalinių ir folkloro ansamblių šventė „Su daina per gyvenimą“, skirta Lietuvos valstybės atkūrimo 100-mečiui ir Tautinio kostiumo metams paminėti. Renginyje dalyvavo ir tauragniškiei: Ada Paukštytė į susirinkusius prabilo tarmiškais tekstais, o UKC Tauragnų skyriaus folklorinio ansamblio moterys (Vadovė Vilma Valienė) padainavo kelias liaudies dainas.

Rubrika „Iš pageltusių spaudos puslapių“

„Lenino keliu“, 1973 m. sausio 6 d.

Ir anksčiau Tauragnų valgyklos virėjos iš savo klientų išgirdavo ne vieną padėkos žodį. Tačiau išikūrus patalpose po rekonstrukcijos darbas dar sklandesnis. Erdvi, jauki ne tik virtuvė, gamybiniai cechai, bet ir valgyklos salė. Visur švaru, tvarkinga. Šauniai darbuojasi šios valgyklos virėjų kolektyvas.

Nuotraukoje: (iš kairės į dešinę) O. Gimbutytė, V. Jauniškienė, V. Druskytė ir L. Rastenytė.

Vyt. Kalasausko nuotr.

1973 m. kovo 13 d.

Gražėja ir puošiasi naujomis statybomis T. Tilvyčio apdainuoti Tauragnai. Neseniai naujuose namuose įkurtuves atšventė Tauragnų kolūkio vairuotojas Povilas Gimbutis, zootechnikė V. Atkočiūnienė, Piliakalnio kolūkio veterinarijos gydytojas Stasys Balaišis. Netrukus

naujuose namuose įsikurs Mykolas Šinkūnas, Algis Deveikis, Juozas Rukšėnas, Jonas Vaškelis.

Nuotraukoje: naujos statybos.

Vyt. Kalasausko nuotr.

1973 m. vasario 3 d.

Septynetas ant pastolių (ištrauka)

Prieš gerą pusmetį čia kerojo dilgėlės ir kiečiai. Todėl net nustebau išvydęs taip greit išaugusį dailų mūrinį namą. Su Sėlos kolūkio statybininkų brigados vadovu Pranu Kairioniu vaikštome po baigiamą aštuonbutį.

– Čia bus kontora, salė, biblioteka. Antrame aukšte įsikurs keturios kolūkiečių šeimos,– aiškina brigadininkas.

Septynetas vyrų užtraukę dūmą vėl kimba į darbą. Gula plyta prie plytos, kyla paskutinis aukštas.

– Jeigu medžiagų nepritrūksime, greit ir pabaigtuvės. Šią žiemą dirbti vienas malonumas. Prisimenate, vyrai, kokiomis sąlygomis karvidę statėme? – šypsosi brigadininkas.

Kur ten neprisiminsi. Juk tai buvo stambiausias objektas, sumūrytas jų rankomis.

Septinti metai kolūkyje dirba ši statybininkų brigada, surentusi jau ne vieną ūkinį pastatą, sutaupiusi tūkstančius rublių. Žinia, per tą laiką brigadoje teko kai ką atsijoti, kai kurie ir patys prie kolektyvo nepritapo. Užtat liko labiausiai užsigrūdinę, pamėgę savo specialybę. Nuo pirmųjų statybinės brigados

1973 m. kovo 10 d.

T. Tilvyčio krašto vaikai (ištrauka)

Pirmasis susitikimas su Tauragnų vidurinės mokyklos moksleiviais nuteikė gana džiugiai: stropūs pamokų metu, mandagūs, tvarkingai apsirengę ir, svarbiausia, didelis noras viską sužinoti. Ir kur tik neteko būti: matematikos pamokoje, dešimtoje klasėje rašinio metu, pas vienuoliktokus, fakultatyvų būrelio užsiėmime ar sporto salėje – viską moksleiviai darydavo su didele meile, pagarba mokytojams, vyresniesiems draugams. O šie bruožai mokykloje jaunimui skiepijami nuo pirmos klasės. Gal kaip tik todėl mokykla pagal pažangumo rodiklius viena pirmaujančių rajone, pastoviai kovojanti už šimtaprocentinį moksleivių pažangumą. Ši skaičių antrąjį trimestrą pasiryžo pasiekti moksleiviai, vadovaujami energingos, sumanios komjaunimo sekretorės R. Kazickaitės. Čia daug prisideda pažangumo, drausmės sektorius, kuriam vadovauja vienuoliktokas A. Barkus.

Nuotraukose: Tauragnų vidurinės mokyklos moksleiviai įvairių užsiėmimų metu.

A. Skirmantas

susikūrimo dienų čia dirba Petras Kairionis, Antanas Šinkūnas, Petras Grašys, pats brigadininkas Pranas Kairionis.

J. Kazlausko tekstas, Vyt. Kalasausko nuotr.

Aktualu

Iki liepos 3 d. dar galima deklaruoti pasėlius
(iš www.tauragnai.eu)

Pagrindinis paramos už žemės ūkio naudmenas ir kitus plotus bei gyvulius paraiškų teikimas finišavo birželio 6 d., tačiau visi deklaravimo darbai dar nesibaigė. Pareiškėjai gali teikti paraiškas, kurios yra laikomos pavėluotai pateiktomis, iki liepos 3 d., už kiekvieną pavėluotą darbo dieną tiesioginių išmokų už plotą suma bus mažinama 1 proc.

Kai baigsis ir pavėluotai teikiamų paramos parai-

škų terminas (po liepos 1 d.), paramos paraiškos savivaldybėse (seniūnijose) bus priimamos iki spalio 31 d., tačiau tik tuo atveju, jeigu toks vėlavimas nepriklausys nuo pareiškėjo valios (pvz., vėlavimui įtakos bus turėjusios mirties aplinkybės, ilgalaikis pareiškėjo profesinis nepajėgumas, stichinė nelaimė, padariusi stiprų poveikį valdai).

----- **Informacija liepos 21-23 d. vykstantiems į poilsinę kelionę Ventspilin**

Išvažiuojame nuo kultūros namų liepos 21 d. **5.30 val.** Dar yra du žmonės, norintys važiuoti, tačiau vietų nebėra, todėl, jei kažkam nutiktų taip, kad važiuoti negalėtumėte, praneškite. Važiuojame 78 žmonės.

Nepamirškite asmens dokumentų ir pasų vaikams. Iki pasimatymo! Ventspilis mūsų laukia!

----- **ĮVAIRENYBĖS**

Apie erkes (parinkta iš interneto)

Lietuvos gyventojų sergamumas erkių platinamomis ligomis yra vienas didžiausių Europoje ir toliau auga lyg ant mielių. Per metus sergančiųjų Laimo liga skaičius išaugo daugiau kaip 30 proc., o erkiniu encefalitu – daugiau kaip 90 proc. Erkėms savo aukų tyko ne tik užmiestyje, bet ir gyventojų pamėgtose žaliosiose miestų erdvėse.

Kaip rodo Užkrečiamųjų ligų ir AIDS centro (ULAC) skelbiami duomenys, pernai erkių platinamomis ligomis Lietuvoje sirgo pastebimai daugiau gyventojų nei ankstesniais metais. Sergančiųjų erkiniu encefalitu skaičius perkopė 600, o sergančiųjų Laimo liga – priartėjo prie beveik 3 tūkst. Laimo liga yra kur kas dažnesnė nei erkinis encefalitas. Laimo liga būna užsikrėtę net 90 proc. klientų, registruojančių susirgimų erkių platinamomis ligomis atvejus. Daugiausia užsikrėtusių erkių platinamomis ligomis – Kauno, Šiaulių ir Panevėžio apskrityse.

Didėjantį sergamumą erkių platinamomis ligomis galima paaiškinti keletu priežasčių. Tarp jų – šylantis klimatas, nulemiantis ilgesnį erkių aktyvumo periodą. Be to, erkės, galinčios užkrėsti pavojingomis ligomis, paplitusios tiek kaimo, tiek ir miesto vietovėse – parkuose, soduose, gyvenamųjų namų kiemuose. Tai reiškia, kad leidžiant laiką lauke, ypač ten, kur gausu aukštesnės žolės bei krūmų, negali būti tikras, kad neįsisiurbs ligą nešiojanti erkė ir

nesugadins vasaros atostogų, priversdama jas praleisti jaudinantis dėl savo sveikatos.

Šiltuoju metų laiku leidžiantiems laiką gamtoje specialistai rekomenduoja imtis visų įmanomų atsargumo priemonių. Pirmoji ir svarbiausia – skiepai nuo erkinio encefalito. Tačiau nuo Laimo ligos skiepu nėra, todėl taip pat patariama dėvėti šviesių spalvų drabužius ir naudoti kraujasiurbius atbaidančius purškalus. Apsisaugoti nuo ligos galima ir laiku pjaunant žolę. Žolė turi būti neaukšta, ne aukštesnė nei 10 cm. Erkei neaukšta žolė yra netinkama, kadangi vėjas ir saulė pradžiovina paviršinių dirvos sluoksnių. Žolę svarbu pjauti nuo pat pavasario pradžios.

----- **Ir agurkus...**

(iš interneto)

Agurkai – puiki vasaros daržovė. Jie lengvai auga, jų yra įvairių rūšių, įvairių formų. Agurkuose mažai kalorijų, be to, jie ne tik aprūpina organizmą vandeniu ir elektrolitais, bet ir daugeliu vitaminų. Agurkų privalumai neįtikėtini.

Jie aprūpina organizmą vandeniu. Šviežiame agurke yra 90 proc. vandens. Jei geriate mažokai vandens, puiki alternatyva – salotos su agurkais.

Padedą nuo nudegimų saulėje. Agurkai subalansuoja odos rūgštingumą. Jei nusideginote saulėje, užsidėkite agurkų riekielių.

Šalina toksinus. Vanduo agurkuose tarsi siurblys sutraukia tai, ko organizmui nereikia. Pastoviai valgant agurkų, gali net inkstų akmenys ištirpti. Agurkų dieta ne tik tirpdys kilogramus, bet ir išvalys organizmą.

Aprūpina vitaminais. Agurkuose yra tiek vitaminų, kiek žmogui reikia per dieną. Vitaminai A, B ir C stiprina imuninę sistemą, suteikia energijos. Agurkų nelupkite, nes jų žievėje yra 12 proc. dienos vitamino C normos. Agurkuose daug kalio, magnio ir silicio, o šie mineralai ypač gražina odą. Gerina virškinimą, lieknina. Agurkuose daug vandens ir mažai kalorijų, tad jie – idealus produktas besilaikantiems dietos. Įpjaustykite agurkų į salotas arba valgykite su liesu jogurtu.

Gerina virškinimą, nes agurkuose gausu ląstelienos. Kasdien valgant agurkų galima išsigydyti chronišką vidurių užkietėjimą.

Agurkai turi antiuždegiminių ypatybių, todėl šviesina patamsėjusius paakius. Jau kliše tapęs patarimas ne mažiau veiksmingas – užsidėkite ant akių po riekelę agurko ir sumažės patinimas.

Kovoja su vėžiu. Agurkuose yra medžiagų, kurios ypač veiksmingos, kovojant su krūties, kiaušidžių, prostatos ir gimdos vėžiu.

Saugo nuo diabeto, mažina cholesterolio lygį, kraujospūdį. Agurkų sultyse yra hormono, kurio reikia kasai, kad ji gamintų insuliną – hormoną, ypač reikalingą sergantiems diabetu. Agurkuose esantys

augaliniai steroliai mažina cholesterolio lygį, na, o kalis, magnis ir ląsteliena mažina kraujospūdį.

Stiprina plaukus ir nagus, sąnarius, nes agurkuose yra silicio ir sieros.

Lengvina pagirias. Agurkuose gausu vitamino B, cukraus ir elektrolitų, kurie sušvelnins pagirių galvos skausmą. Prieš miegą suvalgykite kelias riekeles agurko, kad rytas būtų lengvesnis.

Liepos mėnesio darbai darže

- Lauko daržoves nuolat purename, ravime piktžoles, laistome, tręšiamo papildomai, kovojame su ligomis ir kenkėjais.

- Po kiekvieno lietaus ir paliejus daržoves patariama supurenti dirvos paviršių.

- Apkaskime žeme morkų galvutes, kad mažiau pažaliuotų.

- Apkaupkime kopūstus, pomidorus ir bulves, kad iš stiebų išaugtų pridėtinės šaknys. Neskubėkime kaupti, jei dirva sausa.

- Kai užsimegs pupų ankštys, nusinkime augalų viršūnėles, nes jose apsigyvena naikinantys derlių pupiniai amarai.

- Svogūnų, pomidorų, šakniavaisinių daugiamečių ir ankštinių daržovių jau galima nebelaistyti.

- Daug vandens reikia kopūstinėms daržovėms, ropėms, ridikams, ridikėliams, griežčiams, žalumyninėms ir agurkinėms bei moliūginėms daržovėms.

- Vanduo agurkams, pomidorams ir kitoms šilumamėgėms daržovėms laistyti turi būti šiltas.

- Genimi pomidorų pažastiniai ūgliai, stiebai rišami prie kuoliukų.

- Porus reikėtų palaistyti trąšomis su fosforu ir kaliumi.

- Kompostą perkaskime ir palaistykime srutomis arba vandeniu.

- Ruošiamasi braškių sodinimui – kadangi braškės toje pačioje vietoje auga apie trejus metus, tai joms žemę būtina labai gerai paruošti, ypač kruopščiai išnaikinti daugiametes piktžoles.

- Sodinami antrosios sėjos žiedinių kopūstų, brokolių, pekino kopūstų daigai. Paskutinė dekada paprastai yra galutinis terminas, rekomenduojama baigti sodinti vėlyvasias daržoves.

- Sėjamos daugiametės daržovės: žieminiai, daugiaaukščiai ir kiti svogūnai, rūgštyinės, rabarbarai.

- Į nuimtą ankstyvų daržovių vietą sėti krapų, špinatų, ridikėlių, salotų, laiškinių svogūnų.

- Pats laikas pasisėti žieminių ridikų.

- Liepos pradžioje dar galite pasisėti ankstyvųjų morkų. Kai jos sudygs ir prabėgs 75-95 dienos – apie spalio mėnesį galėsite išsikasti morkyčių derlių.

- Baigus skinti braškes, reikia sutvarkyti braškyną. Jei jame yra daug ligotų ir kenkėjų pažeistų (ypač žemuoginės erkutės) lapų, jie tuojau pat nušienaujami, kad dar spėtų ataugti jauni, sveiki lapai. Nupjautą masę (kartu su mulčio liekanomis) sugrėbkime ir sudeginkime.

- Norėdami darže ir šiltnamiuose augančius agurkus apsaugoti nuo amarų, juos būtina pakelti nuo žemės ir prišti prie kuoliukų, nes ant žemės gulinčius agurkus amarai pažeidžia labiau.

- Ypatingą dėmesį būtina skirti pomidorų mitybai: 10 l vandens ištirpinkite 100 g kompleksinių mineralinių trąšų (kuriomis tręšiamos daržovės) arba 30 g amonio sulfato, 60 g superfosfato ir 15 g kalio druskos.

- Daržoves paeiliui tręškite mineralinėmis trąšomis (karvių mėšlu, praskiestu su vandeniu 1:10). Patręstas daržoves nepamirškite, apkaupti, o jei daržovės pernelyg ištįsta, jų nebetręškite trąšomis, kurių sudėtyje yra azoto.

Vasaros nuotrauka

Atostogauju ir aš. Dagilis.

Svečių fotografavau pro virtuvės langą

A + A *Seniūnijoje*

Gegužės mėn. mirė

*SIGITAS GRIGALIŪNAS, 45 m., Vidžiūnų k.;
Birželio mėn.*

ONA ALEKNIENĖ, 89 m., Stūglių k.

Užjaučiame artimuosius

Nuotraukos Dainiaus Atkočiūno, Reginos Mačienės, Ritos Peleckaitės, Danguolės Trimonienės, Žymanto Trimonio, Valdos Žebelienės

Redagavo ir maketavo Danguolė Trimonienė
Spausdino Utenos spaustuvė